

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szerkesztő: SIMON ház Kunz József ur
kereskedőszékhelyén.

Hirdetmények.
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmunkások levelek csak ismert kezektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre - - - - - 10 ft - kr.
Félévre - - - - - 5 ft - kr.
Negyedévre - - - - - 2 ft 50 kr.
Egy hónapra - - - - - 1 ft - kr.

Hirdetési ár:

Othasábas petitor egyszerű beiktatásért 5 kr.
Bérmunkások minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitólár 4 hasábas petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Kedd Julius 21.

140. szám.

Debreczen jul. 21.

I.

A mai számban bucsuzik el lapunk-
tól a „Debreczeni Ellenőr“-nek tizenkét
éven át volt főmunkatársa: Karczag Vil-
mos ur. Az ő tehetségeinek, az ő mun-
kásságának és buzgalomának nagy és ki-
váló része volt e lap sikerében, és midőn
ő most másfelé szólítja hivatása, csak a
legnagyobb sajnálattal válunk meg tőle,
együttal legmélyebb köszönetemet fejez-
ve ki a lap érdekében oly sok éven át
folytatott buzgó munkásságáért.

Ugyancsak a mai számmal veszi át
a „Debreczeni Ellenőr“ vezetését mint
felelős szerkesztő Vértési Gyula, ki már
nem ismeretlen e lap t. közönsége előtt,
s kinek kiváló tehetsége, alapos képzet-
tsége, fiatal erélye s az irodalmi téren
rövid idő alatt szerzett jó neve biztosít-
tául szolgálhat, hogy a lap minden te-
kintetben meg fog felelni továbbra is a
művelt olvasó közönség igényeinek.

E törekvésében teljes erőmből támo-
gatni fogom én is, hogy így egyesült
igyekezetünknek sikerüljön meghálálni a
t. közönség azon jóindulatát, melyet la-
punk iránt minden időben oly híven és
állandóan tanúsítani sziveskedett.

Vértési Arnold

a „Debreczeni Ellenőr“ főszerkesztője
és kiadó tulajdonosa.

II.

Családi körülményeim kényszerítetek,
hogy a mikédes városunkból Budapestre
költözzem. Ezért a mai nappal meg kell
válnom a „Debreczeni Ellenőr“-től.

De a legnagyobb örömmel és lelki-
megnyugvással jelentem ki, hogy az elvá-
lás csak külsőségekben fog nyilvánulni,
mert én szívem szerint a míg csak élek
debreczeni ember maradok, s nem szűnöm
meg e lap munkatársa lenni, a melylyel

írói munkásságom elválaszthatatlanul ösz-
szesnyit.

A bucsu perczében hálás köszönetet
mondok mindazoknak, kik szeretettel és
barátsággal buzditottak pályámon, s kik-
nek hosszú éveken át annyi jószágát volt
alkalmam élvezni, s forró köszönetet mon-
dok általában a depr. közönségnek, mely
daczára annak, hogy itt látott fölsepe-
redni, s látta ifjává fejlődni a gyermeket,
a régi példaszót megczáfolva, szíves elős-
meréssel, s elnézéssel kísérte szerény tö-
rekvéseimet.

Az isten áldja meg e nemes város
minden lakóját.

Karczag Vilmos.

III.

Kevés könnyebb dolog van a vilá-
gon, mint egy rakás üres szóvirág között
nagyhangú ígéretekkel állni elő. Kön-
nyű és sablonszerű dolog. Én pedig egyi-
ket sem álhatom ki.

Ígéretek helyett tehát egyszerűen és
őszintén jelentem ki e lapok, olvasóinak,
hogy va'aminthoz eddig is életem céljául
tűzttem ki a magyar hírlapirodalomban, bármi
kis körben is, becsületet, tisztességet
munkálkodással betölteni egy helyet, és
szerény tehetségemhez képest rajta vol-
tam, hogy a sajtónak, melynek szolgálá-
tában állni hazafias és nemzeti köteles-
ségnek is tartom, tölem telhető szolgálá-
totk tehessek — úgy ezután is kettő-
zött erővel s buzgalommal igyekszem
betölteni rám vállalt kötelességeimet.

S e kötelességek teljesítése közben,
ha erőmet lankadni érzem is, miként
Anteus az anyaföldtől úgy nyernék én
ujabb erőt s kitartást abból a tudatból,
hogy mellettem áll a lap kitaró, hű tá-
masza: a nagy közönség, melyről szabla-
legyen hinni, hogy rokonszenves bizal-
mát, mint e lapok új szerkesztőjétől, tölem
sem fogja megvonni.

S ezek után had mondjam el néhány
szóban, hogy mit tartok én egy lap első
és főkötelességének, amely mellett a többiek
lényegesen alárendelt szerepet játszanak.

Azt, hogy tisztességes le-
gyen; mert aminthogy az egyéni becsü-
leten nem eshetik fölt annélkül, hogy az
illetőt ki ne zárják a tisztességes társa-
dalomból, úgy a tisztességtelen lapot is
undorral teszi le kezéből minden jó ízlésű,
ép lelkű ember. Nem mondom, hogy
efemer sikereket nem lehet így is elérni,
hiszen az életben is hány haszontalan
fráter megy gentlemann számba — csak-
hogy az ilyen kétes értékű dícsőség,
csak olyan mint a lehellet a tükrön, le-
se kell törölni, szétfoszlik magától.

Hogy e lapot, tisztességes multjához
méltoan igyekeznem fogok, minden erőm-
mel olyannak megtartani — azt az egyet
ígérhetem, hogy azután a többi kötelessé-
gek meg fog-e tudni felelni — politikai
kérdésekben döntő súlyt nyer e szava,
a város társadalmi életének tényezője
lesz-e — elég érdekes, elég szellemes,
elég változatos-e? — mindmégannyi kér-
dés, amelyre feleletül nem akarok olesó
ígéretekkel előállni — azt itélje majd
meg a közönség.

Ha a buzgó igyekezet egyértelmű
lenne a megvalósítással — akkor ezt is
határozottan merném ígérni.

A mi a lap politikai irányát illeti,
az változatlanul marad a régi — s a
nemzet szabadelvű kormányát törekvései-
ben támogatni meg nem szűnünk mind-
addig, míg meggyőződésünk marad, hogy
a kormány egyedül a nemzet, a haza
jólétét tartva szem előtt, mindeu törek-
vése oda irányul, hogy azt minél boldo-
gabbá tegye.

A lap munkatársai, a távozó főmun-
katárs kivételével, maradnak a régiék —
s ezek kötelességeik teljesítése körül,
ezután is legnagyobb, legodaadóbb buz-

galommal működve rajta lesznek, hogy a
lap tartalmas, eleven, s a napi esemé-
nyek hű tükré legyen.

Hogy pedig az ifjú tűz, s a lelke-
sedéssel teli, mu kabiró forrongó agyak
működése, tulzott buzgalomból mi nálunk
tul nem fogja lépni soha az önmérséklet,
s a nyugodt higgadság korlátait — arra
nézve kezességül szolgáljon V é r t é s i
A r n o l d neve, a ki ezután is rajta
lesz, hogy hosszú publicisztai pályájának
tapasztalatait, évek során át megszürodött,
s gyakorlatilag jónak, helyesnek bizo-
nyult elveit, nézeteit s bölcs tudását ked-
ves lapja javára ezután is érvényesítse.

Vértési Gyula,

a „Debreczeni Ellenőr“ felelős
szerkesztője.

Külföld.

Kanada függetlensége. Egy
Montrealból érkező sürgöny szerint, remélik,
hogy Mercier kormányelnök nyíltan Kanada
függetlensége mellett fog nyilatkozni. A nagy
hatalmakat rá akarják bírni, hogy Kanadát
semleges területnek nyilvánítsák, ha Angliával
konfliktusba találna jutni. — Népgyűlés
az ut levél kényszer ellen. Pá-
risban Laur és Deroulde képviselők csütör-
tökre nagy népgyűlést hívnak össze, hogy az
tiltakozók az ut levél kényszer ellen. —
Zavargások híre érkezett Madridon át
Portugaliából. De később Lissabonból ezt
megczáfolták. Csak egy veszekedés volt, an-
nak semmi forradalmi és köztársasági színe-
zete nincsen. — A francia vasuti
munkások strike-ja már meghaladta tető
pontját. Reménylik, hogy a munkások ma
ismét munkába állanak. — A fekete ten-
geri orosz hajóhad legnagyobb hadosztályá-
nak keretében új flotta equipage-t szerveznek,
mely egy ezrednek felel meg. — Skut a-
rib a török katonák rá löttek egy mon-
tenegrói gőzösre. A montenegrói kormány
e miatt erőlesen tiltakozott Konstantiná-
polyban.

vezetetlen: Szükségtelen A tekintetes urnak
összeszorult a torka és nem tudott enni, a
miért a szakácsnét hibáztatta, mert a feleség
előtt nem szabad semmit elárulni.

Ebéd után még a szokásos esőket sem
tagadta meg, bárha az asszonynak úgy rém-
lett, mintha az nagyon hideg volna. Azon-
ban X. ur mindezzel nem sokat törődött,
hanem újra szobájába húzóda, kifőzte rette-
netesen tervét.

— Ugy lesz, suttagó. Ő mást vár és
engem talál ott, és én személyesen győződöm
meg hűtlenségéről. De...

— És itt megállott. Valami akadály állott
be tervének kivitelénél.

— A szakál és bajusz elárul, vette fel
újra megszokott eszméjének láncszemét.
Um! Már miért. Vigyen el az ördög minden
bajszát és szakált! Levágatom. És úgy lőn,
ahogy beszélte.

Az alkonyat félhomályában köpenybe
burkolódzva, beült egy fűtött kocsiba, s egyik
külvárosi borbélynál szépen megszőrtelenítette
a képét.

Ezután a tek. ur haragos léptekkel
sietett ama bizonyos hely felé hol már remegő
galambként várakozott a kis feleség s szere-
lemtől reszkető hangon suttagta:

— Megjöttél édes, — oh milyen türel-
metlenül vártalak. Egyetlen életem, te!

Szavait azután édes esőkköba fojtotta,
mire a férj, mint egy sebzett tigris ordi-
tott fel:

— Hűtelen asszony, kezembe vagy hát!
Megfogtalak.

— Erre az asszony a férjnek szájtató bá-
mulatára egész nyugodtan felelt:

— Bizony, barátom, én fogtalak meg.

— Ah, asszonyom, így akarja előttni ön
a dolgot. De nem, itt nem akarok sóknak.
Menjünk baba, ott bizonyítékot mutatok fel
azután? ... S azután megölöm önt.

E szavak alatt haragosan vitte hazafelé
a feleségét.

Az ajtót nem is nyitotta, csak úgy be-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A nagyanya.

A nagyanya halkan borul fára,
Ki most álmódja végső álmait:
„Aludj, aludj ki, lelkem údvégára,
A jó, derék minék maradna itt?
Mit hívjalak, ki halni készül immár?
A sirnál jobb helyet nem lelsz sosem...
Van-e szebb álom siri álmainknál?
Aludj, aludj el halkan, esőndesen!”

„Eugem az Isten itt hágy siri fának,
Örizni sok fájó történetet!
Eltem soká s csak bánatom valának,
És születtem sok szomorú életet!
Mint atyád sirján, ősz hajam kitépjem?
Hijába, akár meddig tépdösem!
Mit hívjalak még vissza szenvedésre?
Aludj, aludj el halkan, esőndesen!”

„Végig szenvedtem enyéim keservét,
Atyáddal s véled együtt szenvedék,
Tragédia — hisz nézni kétszer fáj még
Lejatszni, látni azt elég, elég!
Nyugszik kezéd száraz, hervadt virágon
Szerelmednek nincs több emléke sem...
Hasonlót ugy se lelnél e világon...
Aludj, aludj el halkan, esőndesen!”

„Én láttalak könnyed fölél hajolva,
Kerestél egyre, mindég valamit,
Az ész csatáit évekig harcolva
S viselve a tört szív fájdalmait.
Mélyebb kebelnek nincs vigasztalása,
Nem lettél volna boldog itt sosem;
Siess, oly jó helyen lesz sírod ásva,
Aludj, aludj el halkan, esőndesen!”

„Ott kedvesed vár, hófehér rubája
Mint ide fűnn volt, oly mocsoktalan!
Megtört szülőid vigyáznak rája,
Ős nagyanyád is már félutba van!”

Menj, menj előre, szemed megtörök már,
Ah! látom, most száll lelked, gyermekem!
Mit zokogok fel? Boldog vagy te immár,
Hogy elaludtál halkan, esőndesen!

Gáspár Imre.

Se szakál se bajusz se hűtlenség.

A nagyerdei fák öreg lombjai szomorúan
bólintgattak a tegnapi szép éjszakán a sá-
tér egyik kiágazó ösvényére, hol egy magá-
nos pad, felnőtt gyönyörű akác törvéne,
sokszor volt tanuja forró szerelmi vallomá-
soknak. De már olyant, mint a tegnapi, ő
sem látott, se nem hallott soha. Mert jól
mondják azt, hogy a fának is fülei vannak,
s miután ez igaz, miért ne lehetnének a pad-
nak is.

Ugy kell lennie, mert különben ez a
história bajosan került volna a napvilágra.
Tegnap X. ur, a ki különben zsémbes
és unalmas, — meglepődött lelkiismerettel
sietett az ebédre a szokásos időnél valamivel
hamarabb.

Juczi, a legbizalmasabb szobaleányok
egyike, épen akkor akart az utcaajtón ki-
suranni, mikor a tekintetes ur be akart sur-
rauni s így kikerülhetetlenné vált a különben
szükséges találkozás.

— Hová Juczi, kérde a tekintetes ur
csupa szokásból.

Juczi a váratlan találkozás nagyon
meglepte, ami egy „beavatott“ szobalánynál
szinte hihetetlen, amiért is szokatlan zavar-
ral hebeggett:

— En, én instálom, hát... és ajkai
reszkettek.

— Hová Juczi, kérde most a tek. ur
feleletet váró szigorral.

Jucziak nem maradt arra ideje, hogy
a körülményeknek egészen megfelelő men-
ség-t találjon, mert a tek. ur hirtelen a ke-
zéhez kapott, amitt Juczi mekacs kitarás-
sal mélyesztett köténye zsebébe és azt onnan

kirántva, azzal együtt rántott kiegészíté-
s, — milyen jó, hogy az ájuiást
nem a férfiak találták fel, mert a tek. ur
menten elájult volna. Tehát kirántott egy
rózsaszín illatos levelekét.

Juczi, mivel neki van jussa elalélni ugy
mutatta, hogy környékezi is a lapos guta, de
hiába. A pech, pech: Arra sem volt ideje. A
tek. ur dühösen ragadta meg, de abban a pil-
lanatban olyan szeliden is eresztette el. Az
ember azt binné, hogy megbolondult, pedig
csak meggondolkozott. Egy nagyot fújt, aztán
benyult a zsebébe, s onnan, néhány csengő
hatást kivett, s azt Jucziak azon megha-
gyással adta át, hogy hallgasson.

A hallgatás tényleg is sok esetben hasz-
nosabb szerepet játszik minden ékesszólásnál.
Azért fogják rá a bölcsökre is, hogy hallgat-
nak, — s Juczi is azért böles, mert hallgat.
Juczi elment dolgára, mintha csak leve-
let vinne; a tek. ur meg a szobájába, mintha
semmi sem történt volna. Legalább ugy gon-
dolta magában, hogy egészen hidegvérrel várja
be a cselekvés rettenetes pillanatát.

Szobájában a levelet lázas sietséggel
tekintette meg. Szemei előtt tánczoltak a be-
tűk, a mint olvasta N. N. urak Helyben. Belül:
Ma este várlak az ismert kis padon boldog-
ságunk egyetlen tanu helyén. Tudod ott jobbra.
Imádó Katiczád.

A tek. ur összeharapta a nyelvét.

— Az ördögbe is — dörmögte, de sok-
kal erősebb kifejezéssel, — jaj nekem ember
és százszor jaj nekem asszony.

Az asszony pedig kedvesen mosolyogva
dugta be fejét az ajtón és még kedvesebb
hangon mondá.

— Apjuk találva van!

— Az apjuk vérben forgó szemekkel te-
kintett oda de már a másik pillanatban eszébe
jutott a felfogadott hideg vér s a lehető szí-
vélyes hangon felelt:

— Megyek, édesem!

Mondjam-e, hogy a leves kozmas volt, a
káposzta főtelen, a sült elégye, a tézsta él-

Tanítói nyugdíjtörvény.

Debreczen Jul. 21.

(V.) Vallás és közoktatásiügyi miniszternek, kinek figyelmét a szakmájába vágó dolgok, intézmények bármelyikének mostoha sorsa nem kerüli el, s ki valóságos családapái gondossággal s mélyreható körültekintéssel jár el javai-alai alkotásánál — most midőn a legfontosabb művelődési tényezőnek: a népnevelésnek névtelen szegény harcosait vette pártfogásába — pártkülönbég nélkül mindenki rokonszenvével kell találkozni, aki csak mászeményi érdeklődéssel s jóakarattal viseltetik azon névte nek sorsa iránt akik a jövő nemzedéknek vannak hivatva képezni, talpra állítani, s elvetni lelkeikbe a tisztességes, a nemes eszméket, munkakedvet, ambíciót, hazafiságot.

Nem kis feladat az, ami ezeknek a szegény embereknek vállaira nehezu. Egész új generációk életképessége vagy hasznavehetetlensége az ő tudásukon, buzgalmaikon, vagy negligenciájukon fordul meg.

S kell nekik ezt az ő nehéz, életérő emésztő munkájukat többnyire súlyos anyagi gondok közepette, sokszor a megélhetés alapfeltételeivel is hadi lábon állva végezni — még pedig, ha eredményeket akarnak elérni, a legnagyobb kitartással, legáldozatosabban.

Megszakításnak nem szabad munkájukban lenni, mert a gyermek-lelek is olyan mint az életerős fiatal fa, ha nem áll ott a kertes fatyúhajtásuk szívják el a fa életérőjét, az ifjú lélekben is mihamarabb éledni kezdenek a roszra hajló alapszervedéyek — ha nincs mindig kéznél a lélek kertesze oktató tanácsával, nemes példaadásával.

Gróf Csáky Albin ez új törvényjavaslata, az 1875. XXXII. törvényezikk sok jók lényeges hiányait pótolja és minden tekintetben szélesebb alapú intenzíciókon sarkallik, mint az e tárgyra vonatkozó említett törvény. Így mindenelőtt kiterjeszti a nyugdíj kedvezményt a gyakorkor iskoláknál s más alsófokú kereskedelmi iskoláknál alkalmazva lévő tanítókra s tanítónőkre. Másik lényeges fordulat az új törvényben, hogy csak a nyugdíj minimumát állapítja meg, a maximum kiterjedhet a tényleges fizetés egész összegére is, s ebbe a fizetésbe beleszámítódik a működési, kiegészítési s korpótlék, továbbá a földiletmény jövedelme 10 évi átlagának megfelelőleg.

Részletesen kiterjeszkedik a javaslat a notanított végellátási igényeire, teljesen egyenlőnek véve őket a férfitanítókkal — az árvák segélypénze az anya segélypénzének 1/3-át terjedhet ki — a teljesen árvák pedig ezenfelül egyenként 25 frt segélypénzt kaphatnak — s végül a javaslat a felekezeti iskola fenntartókat kötelezi, hogy új tagokat csak akkor vehetnek fel, ha azoknak a javaslatban kitüntetett kedvezményeket biztosítják.

Ezek a javaslat főbb pontjai, a mely javaslat a népnevelés tervbe vett reformjának első alapköve.

A temesvári kiállítás és Debreczen.

Debreczen július 21.

A munkaszünet első vasárnapján nyitotta meg Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter Temesvárott a délmagyarországi

lökte. Azután dühös mozdulattal tartotta az asszony elé a levelet e szavakkal:

— Ennyi elég, ugy-e?

Az asszony nyugodtan, mosolyogva válaszolt:

— Oh, én kettőt mutatok és olvasd, a mint következik:

„Kedves barátom! Három heti időtartamra berándultam. É három hét alatt legfőbb vágyam, hogy egynehánszor — veled, deákori legkedvesebb barátommal újra cselekedjünk egy pár csöndes órát. Tudod? — Azokból a jókból. A feleségednek mondd azt, hogy...

— Ebből elég ennyi, folytatd az asszony, mind szigorubb hangon. Akarja hallani, hogy az ön válasza miképpen hangzik! Ön megígérte hogy barátjával újra felkeresi régi mulató helyeit s engem ezalatt hazugsággal tart...

— Nos uram menjen, de mielőtt elindulna, kérem tekintsen a tükörbe!

A tuk ur ijedten kapott a szakállá és bajusza helyéhez. — Egyszerre látta, hogy csakugyan ő van megfogva. A felesége levele lépvessző volt, mire rászállt ő, a jó madár.

Szóltanul állott egy helyen, mintha oda lett volna ragadva. Végre szóhoz jutott és lassan hebegte:

— Oh én csupasz majom, nem mehetek még emberek közé s im, mert látod edesem mitéle magyarázattal adhatnék, hogy leberet-válkoztam egészen.

— Bizony barátom mondd az örven-dező asszony, meg kell azt várni, míg újból kinő!

— Soká lesz az édes?

— Igen kedvesem, három hétig kell várnod!

Ujságíró inasok.

A napokban az ötödik tiszteltreméltó apa és adófizető volt nálunk a szerkesztőségben s így kezdte:

— Van egy rossz fiam...

ipar és mezőgazdasági kiállítást, mint annak védnöke.

Magyarország egyik legelőhaladottabb vidékének ipari és mezőgazdasági kincsei vannak ott az ország és a világ előtt bemutatva. Egy olyan vidék fejlődését tünteti fel a temesvári fényesen sikerült kiállítás, amely más fél századdal ezelőtt az utolsó török őrsg kivonulása után pusztá, néptelen volt, s alig mutatta valami nyomát a kultúrának.

A kiállítás, tulajdonképpen a délvidek ipari és mezőgazdasági tevékenységének bemutatására volt tervezve, de a rendezők azt mégis országossá tették, úgy hogy a temesvári kiállítás nagyságára és gazdagságára nézve megközelíti a budapesti országos kiállítást és fölmúlja — valamennyi eddig rendezett vidéki kiállításokat beleszámítva az az aradit is. — Mindezt egy évi komoly, erőfeszítés közepette érték el a temesváriak, akikről tanulságos példát vehetünk mi sokáig készülődebreczeiek, is, kik szintén sokat foglalkoztunk már nagyobb szabásu ipari és mezőgazdasági kiállítás eszméjével. De mi vagy mert kevésre becsültük városunk és vidékünk erejét, vagy mert nem bíztunk abban, hogy összegyűjthessük azokat a nagy közös cél érdekében, vagy mert nem tudtuk a kivétel útját módját megtalálni: kénytelenek voltunk mindannyiszor a cél előtt megbátrálni.

Alig van hazánkban vidéke, a hol az ipari, kereskedelmi és közgazdasági életnek egy-egy jelenősebb centruma az ipari és mezőgazdasági munkának eredményét, a természetnek áldásait az utolsó két évtized alatt időszaki és regionális kiállításokon be nem mutatta volna már.

Különös és sajnos jelenség, hogy éppen Debreczen és a feleje gravitáló északioldali Magyarországon nem hozott létre mindekkorig semmiféle kiállítást, melyen nemes versenyre keljen az ország többi részével. — Pedig az erős akaraton, az irányadó férfiak és körök buzgalmán kívül minden anyag, minden tényező bőven meg van nálunk is.

A közel jövőben pedig hasznátul volna más akarat és buzgalom is az aradihoz és a temesvárihoz hasonló kiállítás rendezésére. — Baross Gábor ugyanis megelégedte a vidéki kiállításokat. A temesvári kiállítás megnyitásán kijelentette, hogy most már hosszabb időre terjedő pihenést tart szükségességnek iparunkra és mezőgazdaságukra nézve.

Ohajja, hogy a temesvári egyelőre záróköve legyen a vidéki kiállításoknak, hogy addig is, míg a nemzet Budapestén megfogja ünnepelhetni milleniumának az ünnepét és ez alkalommal ott kiállítást fog rendezhetni, iparosaink és mindazok, a kik a kiállítás körül érdekelve vannak, erőt gyűjthessenek a nagy munkára.

Tehát addig dolgozzunk; igyekezzünk iparunkban és mezőgazdaságunkban a tudomány haladását és vívmányait értékesíteni, hogy a nagyversenyben annak idején becsülettel megálhassuk helyünket.

A z ollók.

A nagy és kis olló párbeszéde — vagy leghűbb munkatársaink és a vasárnapi munkaszünet.

(Majdnem párbeszéd.)

Színhely a szerkesztési iroda. Idő: tegnap éjjel a kísértetek órája. Kis olló nagy olló csörömpölve ásitóznak.

Mind az öt így kezdte, mind az öt tiszteltreméltó apa és adófizető így végezte:

— Hát próbálják meg vele, hátha lehetne a kölykökből faragni ujságíró!

Minek magyarázzam, hogy egy apa ha azt mondja, van egy rossz fiam, ezalatt értsd: zseniális fiam csak azt akarom a történetnek följegyezni, hogy ime, az ujságíró nemcsak az istenek szeretik már, hanem az emberek is.

Nem kell ama bizonyos legöregebb emberekhez fordulni — tiz esztendővel ezelőtt is így beszélt egy apa és adófizető rossz utra, ujságírói pályára tévedett fiáról:

— Vesszi adult, hát veszen...

Biz nagyot is üt, meg is felébredett a kenyér, csak 10 esztendő óta is az ujságíró kezében.

Akkorára nőtt, hogy az ujságíró ma holnap elmegy még jó parthe számba is.

Az az ifjú erő, égő hæv, lázas munka, amivel ez a bohém sereg egy évtizeden át dolgozott, fölemelte és még följebb is fogja emelni.

Ime, már hordják, mint akármelyik más tisztos művelye, a szerkesztőségbe is — az apák, az — inasokat.

Ez a legtöbb, amit elértünk. Ez a legfényesebb elégtétel. Az apa ide kinnálja az ő zseniális fiát, hogy készítsük ki bohémé.

Minő fordítása világnak. Bejötték, a kedves, csinos arezu fiuk mind egymásután. Egyik élénkebb mint a másik.

— Es önök — kérde tőle a műhelymester — nem miniszterek akarnak lenni, hanem ujságíró-inasok?

Az egyik bátor fiu megrázta a fejét és ezt mondta:

— De kérem ujságíróból hamarabb lesz miniszter.

Persze, persze, mikor még az embernek ilyen 16—17 esztendő szíve van, mikor a legboldogabb és egyelőre egyetlen álma az ennek, hogy nyomtatásban lássa a nevét, ak-

Nagy olló: Nem tudok aludni — hiába csak munka után édes a nyugalom.

Kis olló: Maga se tud olló bácsi? Én se. Hallja hogy hortyog a kanapén a kollégánk: a munkatárs ur, hogy ma az egyszerű dolgozott.

Nagy olló: No szó ami szó, de nem szeretnék ilyen tétlenségben élni mint a mai napon át. És még csak meg se mondták, hogy mért dobtak félre — te se tudod őcsém?

Kis olló: Tudja bácsi, hogy nem foglalkozom politikával. Velem csak szelid versikéket, szerelmes novellákat meg hangulatos tárcákat vágnak ki.

Nagy olló: Azt ám, meg a kőbányai serséskereskedelmi csarnokot — meg, hogy hogy a disznóhus kiője?

Kis olló: Az is fontos dolog. Külösen nálunk Debreczenben, mert mindnyájan szeretjük a disznóhúst; és elvégre is van az olyan érdekes mint a „pennsylvaniai új viczinális vonalak görbületei irányáról” meg a „kutnyádó nemzetgazdasági fontosságáról.”

Nagy olló: Talán bizony különbek, azok a te jól bizonyított kacsáid — az „explodált szerelmes pár”-ról a „világ legtanulmányosabb kutnyájáról a „mugongói indus király háreméről”, meg a „tarkasok támadásáról a Halápon”.

Kis olló: Nem tűröm senkitől sem, hogy becsületemben gázoljon — azok a dolgok amiket én válok ki, mind hamisítatlan igazságok, s a saját nevemben tiltakozom a megbélyegző kacsá elnevezés ellen.

Nagy olló: Számár!

Kis olló: Ez vért kíván.

Nagy és kis olló ádáz csörömpöléssel egymásra rohan. A zajra felébred a babérain pihenő munkatárs ur, s a vivó feleket kidobja az ablakon.

Munkatárs ur: Haszonatlan ollói, nem elég, hogy semmi hasznukat sem vehetem, még az álmomat is zavarják.

Ollók odakint az aszfalton egy ideig békén pihennek. Végre az egyik diadalmasan csikorog egyet!

Meg van — tudom már mért nem kellettünk.

Nem jött lap — nem volt miből kivágni. Ej, ej, az a Baross, hogy megdolgoztatja az ujságírókat minden hétfőn...

Kis olló: Gyalázat ahogy velünk bánnak, ilyen durván kidobni.

Nagy olló: Ne maradjunk itt, utazunk el a másik szerkesztőségbe, meglássd holnap reggel sirva fognak keresni.

Kis olló: Nem, én elvétemhez hü maradok.

Nagy olló: Istenem milyen fiatal, és már is milyen nagy mameluk. Olyan koromban mekkora ellenzéki olló voltam én! Hiába romlik a hataláság. Én megyek (elindul, majd visszafordul, s megáll):

Huzzad, huzzad vén robotos

Az a rossz Ollótok,

Elmegy innen messze...

Kis olló: Ez is nyírás a „Falu roszszából, csakhogy roszszul van nyírva...”

Öreg olló: Eh, mégse megyek, az ellenzéki urak még dühösebben nyírának velem, jobb lesz nekem itt maradni öreg napjaimra...

Julius

Napi hrek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és közlő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár a feleket felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 órá közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 órá közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6 óráig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Museum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként, d. e. 10-től 12-ig.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órákor a „Margit-fürdő” nagytérképén.

Aug 2, István malom társulat rendkívüli közgyűlése d. e.

— A debreczeni joghallgatók segítő egyesülete. A debreczeni joghallgatók segítő egyesülete 1890—91 iskolai évi működéséről szóló jelentést Fráter Béla egyesületi elnök kiadta. A jelentés kimutatja, hogy husz év alatt a jogakadémia 2240 hallgatója közül 1721 lépett be a humánus czélu egyesületbe, vagyis évenként átlag 112 joghallgató közül 86 volt egyesületi tag, 26-tal kevesebb, a mennyi lehetett volna. Ennek az lett az eredménye, hogy az egyesület tőkét évenként átlag 52 frttal, 20 év alatt pedig 1040 frttal megrövidítették. Az egyesülettől éppen azok tartják távol magukat, a kiknek nincs szükségük az egyesület támogatására, de legjobban módjukban állana a 2 frt tagsági díj befizetése. Ez pedig erkölcsi kötelesség volna. Fel is hívja a jelentés azokat, akik elmulasztották teljesíteni ezt a kötelességet, hogy utólagosan pótolják a mulasztást; lépjének be 25 frttal az alapító tagok közé. Az egyesület a múlt évben 19 tagot segélyezett összesen 341 frttal, 26 tagnak nyújtott összesen 773 frt. kölcsönt. 32 tagnak adott 87 db. tankönyvet. Könyvtárát, mely 325 műből áll, 33 forint értékű könyvvél gyarapította. A vagyon 10.184 frtot tesz s legnagyobb részben takarékpénztári könyvön van elhelyezve. Tiszteletbeli tagok száma 3; (Révész Bálint, Vályi János, és Liszka Nándor); alapító tagoké 10; rendes tagoké 67.

— A debreczeni csata emlékünnepe. A főiskolai ifjuságot Báthori Gábor szénior holnap szerdán délután 6 órára értekezletre hívta össze az 1849. aug. 2 diki csata megünneplése tárgyában.

— Az épülő Debreczen. A hét kezdetén két nagyobb szabásu középület építése indult meg teljes erővel. Egyik a közkörtés, másik a kereskedő társulat háza és a kereskedelmi akadémiá. — Mindkét helyen még most csupán alapozási munkák folynak, melyeken száz meg száz munkás kéz dolgozik serényen. — A kollégium is építkezik. A templomtérn fekvő tanári lakásnak, melyet nt. Balog Ferencz ur használ, udvar felőli szárnyára is emeletet épített.

— Esküvő. Mendelovits Lajos fiatal kereskedő holnap d. u. 4 órákor esküszik örök hűséget Reismann Jakab szép leányával Rózsikával.

— A bejelentési intézménynek Debreczen város területén életbe léptetéséről szóló szabályrendelet lesz a csütörtöki városi közgyűlésnek a legfontosabb tárgya. A városi tanács a főkapitány által kidolgozott javaslatot ki-nyomatva bocsátja a bizottsági tagok rendelkezésére.

abroszra terített asztal mellett szalonáznai. — Én adtam nekik lakást, ők adtak szalonmát. Oh, az én inas-éveim szívárványosak, verőfényesek voltak, pedig héj, nem az én édes jó anyám szegte hozzá a kenyeremet.

Kedves kis kollégák! én is rosz fiu voltam, nem akartam tanulni semmiféle könyvből, nem is tanultam, míg meg nem tanított az — életem.

Akkor ez volt az ujságíró — iskola-mestere.

Most mi nyissuk meg az iskolát is és pláne én legyek benne — a preceptor.

Oh, ifju barátom, én nagy tandíjat fizettem az életnek azért a kicsiségért, amire megtanított. Többek közt, mikor már egyebet fizetni nem tudtam, kikezdekelte az egészszégem és most a nélkül kell még tanulnom tovább az iskolájában.

Oda tessék beiratkozni.

Egyébként nagy gyönyörűségem van a nagyreményű, lelkes fiukban. Kedvem kerekedett egy kísérlethez. Kijelentik, hogy tűzbe mennek. Jó: hát tegyen, kiki kis kollégák egy apró kísérletet, menjenek ki a városba látni; lássuk ki végzi ügyesebben.

Ime, az eredmény:

Az egyik — egy ábrándos szöke fiu — egyik szenátor ur hattyúról irt egy elegiát, ezen refrainnal: „Szegény zöld hattyu.”

A másik — egy tüzes barna gyerek — tizenöt ujdonságot irt, valamennyit a — peczérék ellen.

A harmadik — nyulánk, élénk temperamentumu ifjuska — cikket irt „Kegyetlen tanárok” czimmel.

A negyedik — okos, világos, kék szemű, kis kollégánk — irt egy hirt ezzel a czimmel: „B. B. nincs itthon.”

Az ötödik nem irt semmit, hanem bement a kiadóhoz s kért előleget.

Határozottan ez az ötödik az — ujságíró talentum.

Békefi Antal.

kezelése, hogy egészen tájékozva legyenek az intézmény célja, szervezete felől. — A terjedelmes munkalapot jun. 20-diki (szombati) számunkban csak nem szószentírt szövegében közöltük, így fölmentve vagyunk attól, hogy most ismétlésbe bocsátkozzunk. — Az eredeti szövegben a tanács nem tett semmi lényeges változtatást, s az utolsó, a harmadik szakasz kivételével, amely a be és kijelentés körüli eljárásra, részint a kezelésre, szolgálati utasításra vonatkozott, az egészet meghagyta ugy azánban, hogy azt két külön szabályrendeletre osztotta. Az egyik a bejelentési kötelezettséget állapítja meg, a másik pedig a bejelentési hivatal belszoervezetét és ügykezelését írja körül. — A kezelési és szolgálati utasítás megállapítását a városi tanács jogkörébe utalja, amely azt a r. főkapitány javaslata folytán fogja kiadni.

— **Tanárválasztások a kollégiumban.** Folyó hó 31-dikén jár le a debreczeni kollégiumban három helyettes tanári és egy rendes rajztanári állomásra hirdetett pályázat. — Ez ideig még csak két pályázó adta be kérvényét; bizonyos azonban, hogy nem maradnak egyedül. A választást aug. 3-dikán ejtik meg. Még pedig a helyettes tanárokat a főiskola anyagi és szellemi ügyeit intéző állandó bizottság választja, a rajztanárt pedig — kivételesen — ugyanazon tanári választó küldöttség, melyet a tavaszi közgyűlés alakított. — Régi rendszernek szakítja végét ez az intézkedés. Eddig ugyanis, ha kiegészítő helyettes tanárokat volt szükség a kollégiumnak beültetkedés idején katedrába az iskola kitűnően végzett hittanhallgatóit és rendőreit a dolog. — A közoktatásiügyi miniszter azonban hivatkozva a nyolczvanharmadiki közoktatási törvényre, kifogásolta az eddigi pártizarchális szokást, sőt követelte, hogy jövőre a fentartó testület képesített egyéneket alkalmazzon a helyettes katedrákra is. — Ezen kívánság alapján hirdették meg ezután a pályázatokat.

— **Katona dolog.** A 39-ik házi ezredünk a nagyváradi gyakorlatokra aug. 13-án indul el. 527 ember megy Krausz Zsigmond ezredes vezénylete alatt.

— **Gyujtogatás.** Vasárnap reggel 9 órakor Kiss Mihálynak serház utcai 1029. számú házában az egyik épület erőse meggyladt, mit azonban a szomszédok még idejében észre vettek s elhelyezték. Tegnap tartott meg a helyszíni vizsgálat a tárgyat, melynek eredményeként minden kétséget kizárólag constátáltatt, hogy a tűz szándékos gyújtásból származott. A rendőrség erőlyesen nyomozza a tettest s már is van olyan adatok birtokában, melyek rá vezethetnek az igazi nyomra. Miután azonban a vizsgálatnak elibe nem vághatunk, ezuttal bővebben nem bocsátkozunk ez ügy tárgyába.

— **A baromvásár tőren felállítandó épületek építése megkezdett.** A munkálatok, melyeket Csapó Ferenc ismert építész készítet, az augusztusi országos vásárra teljesen készen lesznek.

— **Tanárök közgyűlése H.Nánáson.** A tiszántúli ev. ref. közoktatási tanácskegyesület ideai közgyűlését H.Nánáson tartja aug. 24. és 25. napjain, a városháza nagy termében. Felolvasásokat tartanak Nagy Zsigmond, K. Kiss József, Sinka Sándor debreczeni tanárok. Bodnár Lajos nánaei tanár és Pöcz János. Az előnki beszédet Géresi Kálmán mondja. Ezenkívül elintézik a közgyűlés rendes tárgyait, a folyó ügyeket, megtartják a gyűlést és nyugdíjintézeti közgyűlést. — Lesz ban kett is.

— **A nagyerdei fürdő verseny képességét tetemes pénzadózatokkal is igyekszik növelni a városi tanács.** A nagyerdei gőzfürdő használati közönség régóta panaszkodik, hogy hiányzik egy langy meleg medence. Hogy ne legyen ok a panasza, komolyan tervbe van véve a gőzfürdő kibővítése egy dörzsölő és egy medence helyiséggel, melyre nézve a terv és költségszámítás elkészült. Ez most a tanács jóváhagyását várja. A költség nem is olyan sok.

— **Adóljajstromok közszemlén.** A városi tanács következő hirdetését bocsátotta ki: I. A folyó 1891-dik évre megállapított tökékmamat adó, továbbá a IV. oszt. kereseti adó végre az általános jóvedelmipót adó lajtstromok a városházán, az adó kivétel hivatalos helyiségében ezen évi július hó 20-dikától 28-dik napjáig bezárólag, s így 8 napi közszemlénre az 1883. XLIV. t. czikk 16-ik és 18-ik §-ai értelmében azon figyelemzetés mellett tétetnek ki, hogy a megszabott adók ellen, a fenthiatott törvény szakaszai értelmében felszólalással élhetnek — II. A közadók kezeléséről szóló 1883-ik évi XLIV. törvényczikk 36-ik §-a értelmében külbönbni pénzbírságiterhe alatt kötelesek az adózók, adókönyvecskéik kiegészítése végett jelentkezni; — ugyanazért felhívtnak az adófizető lakosok, hogy miután már a folyó évi külbönbző adónemek eloirása befejezés alatt áll, adókönyvecskéik kiegészítése végett a városi adó kivétel hivatalban jelentkezzenek. III. Az ált. mi adók, illetékek, közmunka-váltásdíj, utadó, járdaköltség és legelőbér felvételére sem az adóvégrehajtók, sem senki más, csak az illető pénztárnokok lévén jogosítva: ismét felhívtnak a városi lakosság, hogy emilitett tartozásait egyedül a városházánál, az azok beszédésére utasított pénztárnokok kezébe fizesse, és pedig annnyal inkább, mert kizárólag csak pénztári nyugtákkal igazolt fizetések tekintetnek érvényeseknek. IV. Végre, vadászatra használható lö-

vegyverek birtokosai fegyvereinek köteles bejelentésére azzal hivatnak fel, hogy a bejelentés elmulasztása esetében 10 forinttól 20 frtig terjedhető bírságban marasztatnak, a kik pedig év közben lépnek adóköteles fegyver birtokába, ezt 8 nap alatt kötelesek bejelenteni. Debreczenben 1891. Jul. 16. A városi tanács.

— **A városi számonkérő székek július 28-dikára kitűzését** ma tudatta hivatalosan Vértesi István főjegyző polgármesteri helyettes a tevékenységi kimutatás beérkezését követelzett tisztviselőikkel.

— **Ártézi kutak furása.** A piac-utcai ártézi kut bódjájában ma egy 36 löerejű gőzkazánt helyeztek el. Ennek a segítségével furják ezután a kutat. — Czegléd-utczán, Burgundia torkolatával szemben Seidl verseczi gépész tegnap egy új kútnak a furását kezdte meg; már ma 14 méter mélységre jutottak. Ez olyan mélyebb furású kut lesz, a minőket Seidl Gyula az utóbbi időben számos debreczeni magán háznál kielégítő eredményel készített.

— **A debreczen n. léta vasut csiga léptekkel siet a megvalósulás stadiumába.** Ide s tova eltelik egy esztendő, mely az előmunkálatokra van engedélyezve s a Sandrup vasut építő cég, amely önként ajánlkozott az előmunkálatok elkészítésére, teljesen ma sincs azzal készen, a munkálatok eredményéről nem is értesítette a végrehajtó bizottságot. A bizottság a napokban megsürgeti Sanderupékat, kérvén az elvállalt munkálatoknak gyors befejezését.

— **H. bösözörményi hírek.** A városi képviselő testület elhatározta, hogy az ár v a p é n z t á r i kölcsönök kamatlábát az eddigi 8% helyett 6%-ra szállítja le, miután a gyámpénztár pénzkészlet-i nagyon felszaporodtak. — **S z é k e l y T ö h ö t ö m z i l a h i t a n á r** egybekelt Kozma Sándor gymnasiumi igazgató leányával Erzsikével. — **T e s s é k p á l y á z n i.** A bösözörményi ref. egyház 3 gymnasiumi tanári, 3 tanítói és 1 tanítónői állomásra hirdet pályázatot. A kérvények jul. 30-ig adandók be. — **T ü z v o l t** a múlt héten a Szekeres közön. Bertalan Sándor udvarán este egy nagy gazdasági épület leégett. Allítólag gyujtották. — **F i l i o k s z e r a** kutatás volt a bösözörményi szőlős kertekben. Nagy az öröm a felett, hogy egyik kertben sem talált filiokszerát a vizsgáló bizottság. Az idei bortermés igen jónak ígérkezik.

REGÉNY-CSARNOK

Egy becsületes asszony története.

— Regény 1. kötetben. —

Írta: R. P. O.

46.

(Folytatás.)

Ilona felkaczagott és korholta, egyáltalában mindig azon volt, hogy lehetőleg nevetéssé tegye udvariassá buzgólkodásait s hogy ebbeli igyekezetében kedvét szegje gunyoros csipkedéseinek, malitiosus célzásainak folytonos céltáblájává tévé.

Marceline és Pál is gyakran hangos nevetésbe törték ki, a midőn Miklós bosszankodni kezdett Ilona tréfálódzásai felett, melyekkel mindég sikerülten a sarokba szorította őt, hogy hamarosan vissza sem vághatta.

A fővárosban való tartózkodásuk alatt azonban nemcsak Ilona hódított villanyserű gyorsasággal, hanem a mogorva Pál hatalmas alakja is magára vonta az előkelő hölgyek figyelmét.

Hermitné, a híres szépség, a ki olyan fel egészen öltözik, mint senki más és a kiről azt mondják, hogy minden ujfjára tiz heves imádója van, a legnagyobb extasissal mondá Pált a legsóvárabb tekintetekkel szemlélve:

— Minő dőlécek alak, valóságos Herkules. Ah! jaj be szeretem én az olyan nagyon erős férfiakat.

Nyilvánvaló, hogy ez efféle hódítások Pál urat legkevésbé nem tudták megindítani, és egy hétre megérkezésük után sűrűgette hazautazásukat.

— Elég volt a léhaságokból mondá nejének, menjünk a mi zugolyunkba, az aranyos gyermekek közé, tisztább és jobb ott a levegő.

Másnap el is utaztak azon ígéretet vive haza anyjuknak, hogy Miklós a nevével a nyarat náluk fogja eltölteni.

Persze hogy ezzel a hírrel nagy örömet szereztek a jó Romhányi mamának, a ki vágyva vágyott híres fiát mielőbb az ősi hajlékban maga mellett látni.

XIV.

Ilona tehát bátran szembe nézett az ijesztő phantomnal. Ugyan szíve mélyében ott szunnyadozott a gyűlölet lángja azon ember iránt, ki nemtelen eljárásával sújtó családot zúdított ifju, könnyen hívó lelkére. Ama keserű, sértő emlékek előlörölhetetlen nyomot hagytak hátra. Mindazonáltal a sok megpróbáltatást szenvedett bátor szív fájdalma megnyihult a jellemes, munkaszerető, a becsületére büszke állhatatos férj biztos és védő szerelmétől. Ilona napról napra több becsülettel, több gyöngédséggel simult a nemes lelkű Pálhoz, megszerette őt kiváló jó szívével fogva s mindama férhas tulajdonságaiért, melyek méltóvá ték őt a teljes odaadó ragaszkodásra.

Ilona alaposan számot vetett magával mielőtt sógora házába lépett volna. Tudta, hogy

ama elkapott, hű, képzelt, hízelt ember látása feltépi nagyon a régi sebeket, de anyjuknak azon forró óhaját, bense kérélelése, hogy fiai között az engesztelékenység, a jó test véri viszonyt megint létrehozza, megszilárdítsa, elfojtotta a benne lévő ellenszenves rossz érzületet. A való életben a legelsőben is a körülmenyek szerint kell tudni alkalmazkodni.

Feltétlenül meg kell nyugodnunk oly dolgokban, melyeket a kötelesség ráeránk. Végtere is hálával tartozik annak a tisztas családnak, mely őt nagylelkűen szeretettel fogadta magába, mely neki a fedhetlen, nemessen gondolkodó jó férjet adta, a ki imádott gyermekeinek odaadó, gondos, gyöngéd apja.

Eppenséggel nem akart zavarólag hatni a családi életre és e végből a mult kellemetenséért emlékeit szikard akaratlalt igyekezett száműzni lelkéből. Eltökélt magatartásához megmaradt híven, nem kívánta azt a könnyűvérű embert közönyével ingerelni, hanem tréfás bizalmassággal, melyhez a rokoni kötelek megadta a jogot, mint, a ki már rég elfeledte a mult méltánytalanságait, természetes fesztelenséggel bánt vele.

Ilona feljüngött a boldogságtól, a midőn megint a háum szep, okos kis gyermeke között látta magát. A boldog családiasságban végteletlen öröm környezte. Es ez feledtette vele leginkább a multat. Egyik nap olyan zavartalan és tele ártatlan örömmel mint a másik. Pál fárad, dolgozik megfeszülten, lankadatlanul, hogy ne legyen semmiben sem hiányuk ő, a ki mindjárt a házasságuk első évében megtanult lovagolni gyakran kiséri őt lőháton a majorokba, a ménesekbe, rétekre, s ilyenkor az Isten szabad ege alatt a természet üde hímes ölen megbeszélik nemessen bizalmaskodásukban komoly terveiket, szép reményeiket, a hön szeretett gyermekeik jövőjét. A jó, gondos, hű asszony, miután ugy tud gyalogolni is mint a paraszt asszony, a ki minden héten kétszer viszi be a tyukjait a heti piacra, néha a farszót vadászaton is követi férjét vele barangol edzetten a sűrű bozótok, a kuszált cserjések között, hegyen, völgyön át és kifogyhatatlan kedves csevegése, vidáman fűrgén szedi csokorba az útszélben pompázó üde virágokat, melyeket a kedves kis enyelgő angyalok számára visz haza. Valóságos árka-dáliai idyll. Daphnis és Cloe szeretik egymást, olyan boldogok.

(Folyt. köv.)

A közönség köréből.

Nem csakely megbotránkozást okoznak figyelmes közönségnél azok a sajnálatos, a maguk nemében megdöbbenő, ugy szólnán napi renden lévő esetek, melyekre ezuttal rámutatni kívánok.

A szegényebb és a legszegényebb sorsu családok halottaikat természetesen nem Entrepris des Pompe fűnebre fogatón ha nem legtöbb esetben egyszerűen taligán vitetik ki a temetőbe. A jámbor taligás aztán semmi lelkiismereti kérdést nem csinál abból, hogy most egy vizikőben, tífuszban vagy himlőben jobb létre szenderült embernek hulláját hurcolja a temetőbe, vissza jövet pedig ha fuvarja akad, szalonnát, vizet, lisztet, butordarabot szállít.

Ép ily kevésbé lélekemelő a másik kép. A gyász kíséret jobb osztályhoz tartozik. A halott egy kis gyermek, a ki valami ragadós betegség, charlát, difteritisz ölt meg. Az ismerősök, rokonok, kiknek gyermekeik vannak, távol tartják magukat a gyászmenettől, nehogy inficiálják a családot.

Csak kevesen kísérik a kis halottat, aki utolsó útját egy két lovas bérkocsiban teszi meg, fehér fátyollal keresztül kötött fiatal embernek az ölében. Ugyanazon bérkocsi pár perczetel később életet hoz vissza a temetőből: Helyes-e ez? Hány család kebelébe lopózkodnak be ily uton a legborzasztóbb nyavaják, daczára annak, hogy némely család sokkal nagyobb óvatossággal jár el, mint ahogy az az egészségügyi osztálytól házanként kihordott rendeletek parancsolják.

Kíváncsok volna tehát, ha a rendőrfőkapitányság vagy a tanács ezen a veszedelmes bajon mielőbb segítené. Nem is volna az olyan nehéz. Hiszen a helybeli temetkezési intézetek annyira konkurálnak, hogy az összes helyi lapok egész hasábjain hirdetik: a ki nála koporsót és szemfedelet vásárol, ha csak 4 ft árut is, ingyen bocsát két lovas halottas kocsit a gyászoló felek rendelkezésére. Ez bizonyára kikerülte a főkapitány ur figyelmét. Pedig könnyű volna megakadályozni, hogy egy és ugyanazon taligán, bérkocsin életet, holtakat, élelmiszereket jövőre ne hordjanak.

Egy polgártárs.

Közgazdaság.

Az osztrák-magyar államvasut megváltása. Az osztrák-magyar államvasut magyar vonalainak átadása szombaton ment végbe. Miután Baross Gábor Hieronymi a volt társulat nevében, Ludvigh Gyula ig. elnök a magyar államvasutak nevében üdvözölték, a kereskedelmi miniszter szívélves szavakban válaszolt, a volt osztrák-magyar államvasutak vonalainak a magyar államvasutak kötelekbe való felvételét jelentette ki, melynek teljes beolvastása azonban csak jövő év január 1-én fog végbemenni. Addig mint külbö csoport, Dunabárpalti üzletvezetőség czimén fog tovább vezetett. A formailag is megütré birtokba vétel jelűl az igazgatóság épületén, valamint

a pályaház tornyaira kitűzték a nemzeti lobogót.

A Tisza szabályozás költségei. A földmivélségi és a pénzügyminiszterium között jelenleg tárgyalások folynak a tiszaszabályozási költségek megállapítása és azok beszerzése tárgyában. Bár minden oldalon az a törekvés nyilvánul, hogy a főbb folyókink egységes szabályozása minél előbb megkezdessék; a kormánynak mégis figyelni kell arra, hogy a budgetet erősen meg ne terhelje s az államháztartás egyensúlyát ne veszélyeztesse.

A vámháboru vége. Az új román autonóm vámtarifa életbeléptetése következtében monarhiánk is kénytelen megszüntetni azokat a retorziókat, melyeket 5 év előtt a vámháború kitörésekor életbeléptetett. A hivatalos lap közli a földmivélségi miniszter két rendeletét, a melyek egyike által a fennállott földmivélségi ipar és kereskedelemügyi miniszteriumnak 1886. évi május hó 22-én 28.788. sz. a. kelt rendelte, melylyel Romániából sertéseknek, juhoknak, kecskéknél és bárányoknak Magyarországon átvitele megtiltatt — hatályon kívül helyeztetik. Ebhez képest ez az átvitel a fennálló állategészségügyi szabályoknak van alávetve. E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

A széna száradását előmozdithatjuk, ha a félig száraz rendeket összegyűjtve, apró petrenczékét rakunk belőlük. A petrenczék rakásánál főleg arra kell ügyelnünk, hogy a fűvet erősen összetapossuk, mert külböben erjedés és így átméledés nem áll be az anyagban. Midőn a rudasokba rakott anyag már erősen kezd füstölgni, a széna ismét széthányandó és egy vastag rétegbe teritendő el, hogy a napon az utólagos száradás is gyorsan megtörténhessék. Ily módon kezelve a fűvet, gyorsan száríthatjuk meg és kitűnő takarmányt kapunk, mert a levélrészek — melyek rendes szénakészítésnél rendesen lepergnek, s melyek a takarmánynak legtöbb értékét kölcsönöznék, ez esetben a száron maradnak. Előnye a szénakészítés ezen módszerének az is, hogy kisebb szárazítási időre lévén szükség: az első kilogozásból származó hátrányoknak sem leszünk olyannyira kitéve, mint a rendes szénakészítési eljárásoknál.

Husarak.

Megállapítva és bejelentve 1891. július 15-től július 22-ig.

42 kr. Rác Györgynél Csapó utca 587. sz. alatt. Bence Józsefnél Csapó utca 703 szám alatt.

44 kr. Rác Györgynél Czegléd utca 2599 szám alatt. Kovács Jánosnál Csapó utca 791 sz. a.

48 kr. Rác Györgynél Csapó utca 528. szám alatt.

50 kr. Ungvári Andrásnál Piac első sz. székben. Czegléd utca 55. sz. a. Dedó utca 125 sz. a. Mester utca 1113. sz. Tanító utca 1392 szám alatt, Csapó utca 3162 szám alatt. Kovács Jánosnál a bentes székben. A társaságnál Mester utca 3655 Csapó utca 240 és 376. Könyök utca 574. Kut utca 2323 sz. a.

52 kr. a mézáros társaság 18 székében valamint a három izraelita mézár-székben a piacon.

Debreczen, 1891. július 17.

Szerkesztői üzenet.

M. D. urnak Helyben. Nem kételkedünk érzelmei őszinteségében, csak hogy ez időszert még nem tudja megtalálni azok kifejezésére a kellő hangot. Talán később!

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Felolós szerkesztő: Vértesi Gyula.

Nyersselyem hancsruhákat 10

frt 50 krért és jobb midőségekben szét-küld bér. és vámmentesen Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) gyári raktára Zürich. Minták postafordultával. Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragasztandó. (5)

Eladó.

A nagyváradi l. sz. káptalan tulajdonát képező Mikepéres községében, az ugynevezett Rőzsás és Belső kormaház, hozzá tartozó épületekkel örök áron eladó. — Venni szándékozó 10%-li bánompénzzel felszerelt ajánlatát folyó év augusztus 10-ig egyenesen a főtisztelendő káptalanhoz Nagyváradra adja be.

M-Péres 1891. Julius 20-án.

Papp Imre

ispán.

Kardos Lászlónál

cegléd utcza.
Kaphatók legnagyobb választékban
tehér és színes nyári
Piké, Triko és Plüsché
paplanok,
fürdő köpenyek, ruhák,
dörzstörülközők,
nyári mosó
női ruhaszövetek.

Egy jó menetelő
fűszer és vegyes áru
üzlet **DERESKÉN** a piacon
eladó,
s a helyi viszonyokhoz képest kevés tö-
kével megszerezhető.
Értekezhetni Debreczenben
GERÉBY FÜLÖP urnál.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék, mint
hagyatéki bíróságnak 9079/1891 P. számú
végzése folytán a néhai Böszörményi Róza
hagyatékához tartozó s a Széchenyi
utczai 1775. sorszám alatti
háznál levő ingóságok, ugymint szoba
butorok és eszközök, ruha- és ágyneműek,
porcellán és üvegtermékek, borok s több-
féle apróságok a helyszínen folyó
1891. évi július hó 27-én délelőtti
9 órakor kezdődő nyilvános árve-
résen közbenjöttömmel készpénz fizetés
mellett elfognak adatni.

Miről venni szándékozik értesít-
tetnek.

Debreczen, 1891 évi július hó 17.

(P. H.) **PAKSY IMRE** s. k.
kir. közjegyző.

Clayton és Shuttleworth bizományi raktára.

Clayton és Shuttleworth-féle
eredeti új

"Hollingsworth gyűjtőgépek"

amerikai
Hiekory-diófá-
ból, továbbá sa-
ját gyártmányu

új "Hollingsworth" gyűj-
tőgépek kőris-fából és olajban
edzett aczélfogakkal, eredeti Clayton
és Shuttleworth-féle

BAKER ROSTÁK

űszőgtisztítóval vagy a nélkül, vas-
rámás fonott szitákkal.

Konkolyozók
(Trieur)

Gépszükségletek: oliva gépolaj, gépszir-
jak, gumil-mez, aczéldobosinek, locomobil-
csövek, csőprések, vízállásúvegek, manó-
meterek, tisztítóesepü, olaszkenyer, gépé-
szeti szerszámok stb. stb. a legjutányo-
sabbban beszerezhetők

BAUER és TÁRSA

gazdasági gépcsarnokában
DEBRECZENBEN.

Gyár és iroda: N.-Péterfia 871. sz.
(telefon összeköttetés).

Raktár: N.-Péterfia 853. sz. (helyi vasut
megálló).

Ujjonnan berendezett gazdasági gépgyára
mindennemű gépek és szíjattyúk javítását, kazán-
kovács- és vas esztergályos munkát szakosítottan
gyorsan és jutányosan teljesít.

Leszállított áruk

Julius 1-től kedve
az idény előhaladtával
divatos
női ruhaszövetek
mosó Voile-ok,
valódi franczia bafiszf,
zephirek és atlas szatinek
rendkívül leszállított áron
kaphatók

Szabó Lajos fiai

czégnél, DEBRECZEN, Rózsatér.

Kunz József és Társa

Budapest, DEBRECZEN, N.-Város
KISTEMPLOM-BAZÁR.

FRANCZIA BATIST

előnyös bevásárlás folytán rendkívüli olcsó

leszállított áron,

KIHÁZASITÁSI KELENGYE

teljes kiállításai,

vászon kész fehérnemű, divat, rövidáru

BUTOR SZÖVET, SZÖNYEG,

függöny, ágy és asztalterítő.

paplan és matrác raktár

dus választékban, jutányosan szabott

árak mellett.

LYNOLEUM (parafa szőnyeg)

bizományi raktár

gyári áron.

Piké, triko, plüs

nyári paplanok

és mindenféle

FÜRDŐ CZIKKEK.

Bécs, 1873 Erdemérem	Budapest, 1885. Nagy díszokl.	Eszék, 1889. Díszoklevél	NPalankán, 1887. Arany érem.	London, 1878 Díszoklevél
-------------------------	----------------------------------	-----------------------------	---------------------------------	-----------------------------

Csik József

és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-cement- és viz- hatlan mészgyár

BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbírtokosok, községi és egyházi elő-
járóságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére

Debreczenben **Szabó Zsigmond** fűszerkereskedő urnál
raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és vizhatlan mész
folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra kész-
séggel megküldetnek.

Páris, 1867. Bronz érem.	Kecskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék, 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Erdemérem.	Trieszt, 1883. Arany érem.
-----------------------------	---------------------------------	-------------------------------	-----------------------------	-------------------------------

SCHLICK-fée

Gyár és irodák:
VI., külső Váci-ut 1696/99. VI. Podmaniczky-utca 14.,

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű,

gőz- és járgányeséplő-készületeit és számos első di-
szad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabad
jakkal kitűntetett

mélyítőekéit,

eredeti SCHLICK és VADITS-féle

egyvasu ekéit — talajmívelő eszkö-
zeit boronáit és rögtörő hengereit,

valamint

SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták
(BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő
gépek, tengői morzsológok és darálóok, szab. Jókay-
féle „Hungária” darológépek erőhajtásra, őrlőmal-
mok és olajmalomberendezések. Eredeti amerikai
kéveköti és marokrakó aratógépek és fűkaszálo
gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb áruk. Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérn.

Debreczenben mintaraktár **TRNKA FERENCZ** urnál.

Kerti lóozák, kerti butorok

**jégszekrények,
tizedes mérlegek, kaszák**

írásbeli jótálás mellett.

Valódi Fuchs-féle (rokás jegyű) szerszámok minden iparágához

mezőgazdasági eszközök,

vas- és kátrány tető lemezek

legolcsóbb beszerzési forrása.

Képes árlap kívánatra bérmentve küldetik,

Tóth Gyula

előbb

Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

